

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia

— PIATA LIBERTATEI BRAŞOV. —
TELEFON 226.

Abonament anual 860 lei.

Pentru străinătate 800 lei.

Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţiu

Apară de trei ori pe săptămână

Prin tine însuţi, cetăţene, şi pentru
tine, la libertate, legalitate şi cinste.

După zece zile...

S'au împlinit zece zile decând d-l dr. Lupu a proclamat la un banchet dat în Bucureşti eşirea sa din P. N. T. şi reînfiinţarea vechiului partid ţărănesc.

După declaraţia aceasta şi moţiunea votată între pahare — un obicei cam ciudat în viaţa unei organizaţii politice cu pretenţiuni de seriozitate — s'a produs la câteva zile aceeaşi declaraţie şi în plină Cameră în faţa unei bănci ministeriale arhipline şi a unui public numeros, care venise ca la o reprezentare teatrală de primul rang. Se vedea cât colo că spectacolul a fost pregătit de o mână lungă cu un anumit scop.

Premiera a dat însă greş, căci cei ahtiaşi după „lovituri“ de senzaţie: miniştrii, deputaţii majoritari şi liberali au plecat cam ploaşi dela şedinţa de Miercuri a Camerei...

Se credea însă că dacă exodul d-lui Dr. Lupu n'a avut efectul dorit la cameră, vor începe să curgă în schimb din toate colţurile ţării aderenţele la noul „partid ţărănesc“. A urmat însă o nouă desiluzie. Din sutele de aderenţe aşteptate au sosit abia câteva, dar şi dintre aceste unele au fost desminţite a doua zi. De treceri de organizaţii oficiale ale P. N. T. în tabăra d-lui dr. N. Lupu nici pomeneală, reducându-se totul la câteva aderenţe ale prietenilor *personali* ai d-lui dr. Lupu şi ai celor 7 deputaţi trecuţi la d-sa.

Atât şi nimic mai mult. Era doară firesc, ca d-l dr. Lupu să aibă un număr oarecare de prietini, cari nolens-volens să-i rămână credincioşi şi să-l urmeze în noua postură.

Se spunea îndeosebi că organizaţiile din Basarabia, unde d-l dr. Lupu a avut de fapt numeroşi aderenţi cât timp făcea parte din P. N. T. vor trece cu căfel şi purcel în tabăra d-sale. Dar şi aceste ştiri se desmint. Dovadă grăitoare declaraţia făcută alaltăeri ziarului „Adevărul“ de către fruntaşul nostru basarabean d-l senator Pan Halipa:

„După câte ştiu, — spune d-l P. Halipa — până în prezent afară de d-nii I. Buzdugan, deputat de Bălţi, Grigore Cazacliu dela Soroca, fost deputat şi Dimitrie Brătănescu, dizident dela Tighina, nimeni din alte centre basarabene nu-l urmează pe d-l dr. Lupu, în noua sa titulatură de şef al partidului ţărănesc. Mi se comunică în ultimul moment, eu fiind plecat din Chişinău, că d-nii avocaţi Panişca, Luncescu, Rozenberg, Drugan şi Carol Steinberg ar fi aderat de asemenea la d-sa. Personal nu am primit în calitate de şef al organizaţiei dela Chişinău nici o comunicare oficială. Ştiu că aceştia, într-o consfătuire, care a avut loc deunăzi în sălul organizaţiei locale naţional-ţărăniste au votat o moţiune declarând că rămân mai departe în partid şi roagă şi pe d-l dr. Lupu ca să rămână în organizaţie.

„Toate informaţiile care circulă despre trecerea altor partizani de ai noştri la d-l dr. Lupu nu sunt de loc reale.

„Norodul basarabean priveşte evenimentele politice sub o altă prismă, decât acel din regat sau aiurea. Ţăranul basarabean ştie să facă deosebire între demagogie şi sinceritate; între vorbe şi fapte; ştie să cântărească bine pe oamenii politici. Nu cred deci ca norodul nostru cuminte şi înţelept să dea o deosebită atenţiune noului partid.

„Deşi se întitulează ţărănesc, şi acest cuvânt are pentru masele basarabene o magie specială, părerea mea este că nimeni din cadrele mari ale populaţiei nu ne vor părăsi, ci ne vor rămânea credincioase toate cadrele, astfel cum ne-au rămas credincioase toate organizaţiunile dela Holin şi până la Cahul.

„Plecarea d-lui dr. Lupu este evident o lovitură adusă democraţiei române, care şi-a pus atâtea speranţe în d-sa.

„Timpul ne va da cel mai bun răspuns. Cu toate piedicile ce le are în cale şi le va mai avea încă, până în cele din urmă democraţia română trebuie să triumfe“.

Tot dela Chişinău se desmin-

te ştirea despre trecerea d-lui Dimitrie Bogos, fost ministru al Basarabiei şi a partizanilor săi în tabăra d-lui dr. Lupu.

În ce priveşte Ardealul, gestul d-lui dr. Lupu n'a avut nici un răsunet. Ca şi în vechiul regat tot astfel şi în Ardeal se potrivesc următoarele cuvinte, spuse de însuşi d-l dr. N. Lupu, pe cari le-a pus zilele aceste pe hârtie d-l I. Mihalache într'un articol publicat în foaia „Ţărănismul“, prin care aduce la cunoştinţă ţărănimei plecarea d-lui dr. Lupu din P. N. T.

Iată ce scrie între altele d-l I. Mihalache:

„Acum trei ani, a doua zi după un banchet, însuşi Doctorul Lupu mi-a spus:

Cele mai frumoase cuvinte ce mi s'au adresat în viaţă, mi-au venit aseară dela ţăranul tău Florescu din Topoloveni. Mi a ţinut un toast şi mi-a spus: „Nu te teme Domnule Doctor că te atacă liberalii dimpotrivă: bucură-te, căci noi ne bucurăm şi te iubim tot mai mult cu cât te atacă duşmanii Partidului ţărănesc. Noi ştim că te atacă pentru că te simt că eşti al nostru. Să te fereşti şi să te temi de ziua când te vor lăuda: atunci, vom şti că te-am pierdut!“

„Nu am nici o îndoială — încheie d-l I. Mihalache — de zădărnicia faptei Drului Lupu“.

Internaţii, întemniţaţii şi executaţii ardeleni

precum şi văduvele şi orfanii voluntarilor se vor bucura de beneficiile legii I. O. V.

În şedinţa de Vineri d. a a Camerei s'a votat pe articole proiectul de lege I. O. V. (a invalizilor, orfanilor şi văduvelor de războiu), care instituie a trecut sub conducerea şi controlul ministerului de războiu. Cu acest prilej d-l dep. Voicu Niţescu a cerut ca de beneficiile legii I. O. V. să se bucure familiile internaţilor, întemniţaţilor şi executaţilor ardeleni precum şi invalizii, văduvele şi orfanii ostaşilor, cari au făcut parte din legiunile de voluntari.

Ministrul de război d-l general Mircescu a răspuns că va proceda la revizuirea acestora, pentru că altfel numărul lor prea mare ar micşora pensiunea cuvenită celorlalţi.

Amendamentul propus a fost apoi adoptat în următoarea redactare:

„Foştii voluntari, originari din provinciile unite, fie că s'au înrolat în armata română, fie că au făcut parte din corpurile sau legiunile voluntare organizate în Rusia, Siberia, Italia, Franţa şi America, deveniţi invalizi în timpul războiului, cum şi văduvele şi orfanii lor vor beneficia de dispoziţiile legii numai după revizuire şi conform tabelelor ce se vor întocmi de comisiunea specială“.

D-l Voicu Niţescu a mai propus şi următorul amendament

admis de adunare ca articol nou:

Art. 60: Foştii internaţi în câmpurile de internare ale Austro-Ungariei, cei ce au fost deportaţi sau întemniţaţi pentru sentimentele lor româneşti în închisorile puterilor centrale, cum şi cei ce au fost rechiziţionaţi de armata română pentru servicii auxiliare, deveniţi invalizi în timpul războiului, asemenea şi văduvele şi orfanii celor executaţi de regimurile ţărilor vrăjmaşe pentru atitudinea lor românească, vor beneficia de dispoziţiile legii de faţă, conform tablourilor ce se vor întocmi de comisia specială şi numai după facerea revizuirii.

Intervenţia încoronată cu succes a d-lui deputat Voicu Niţescu în favoarea familiilor foştor voluntari, întemniţaţi şi executaţi ardeleni va fi primită cu o mare satisfacţie şi mulţumire sufletescă de întreaga opinie publică românească.

Ce este marea? Ce este marina?

Importanţa ei socială şi militară.

— Conferinţa d-nului comandor D. I. Dimitriu. —

— Sfârşit —

Importanţa militară a Marinei.

Atacă de Xerxe regele persilor în vechime, Grecia îşi salvează independenţa, graţie marinei sale care învinge flota persană la Salamina. Romanii în războaiele punice n-au putut să distrugă definitiv Carthagea şi să-şi întindă dominaţiunea în Asia şi Egipt, decât după ce şi-au întemeiat marină puternică

Nenorocirea lui Nagoleon cel Mare a început nu din Rusia ci dela Abukir şi Trafalgar, unde flota Engleză bate în anul 1605 flotele reunite Franceză şi Spaniolă.

Dacă Napoleon învingea la Trafalgar, flota engleză era să fie distrusă, Anglia scoasă din luptă şi cursul istoriei napoleoniene era să fie altul, — iar Anglia decât rămânea, cel mult, un regat insular de a III-a mână.

Victoria dela Trafalgar a dat Englezilor putinţă de a lupta pe uscat contra lui Napoleon până ce l-au învins.

Flota Engleză a rămas stăpână pe toate mările şi a dat Angliei cel mai mare domeniu colonial. Flota Engleză nu numai că n'a mai putut fi ajunsă, dar toate flotele Europene la un loc nu o echivalează. Şi astfel Anglia o insulă săracă a devenit cea mai mare putere din lume, graţie marinei sale.

În 1894 Japonezii bat pe Chinezi pe Mare, le iau insula Formoza şi stabilesc influenţă în China alături de marile puteri europene.

Victoria Japoneză se datoreşte faptului că Japonezii înţelegând importanţa marinei, dela Englezi, au adus în ţara lor instructori şi constructori Englezi care i-au învăţat meşteşugul conducerii şi construirii flotelor.

Pe când Japonezii îşi construiau o flotă modernă şi puternică, Chinezii lăsau în părăsire şi în putrefacţie marina lor.

În 1898 Americanii bat pe mare pe Spaniolii. Motivele sunt aceleaşi.

America era în progres, înţelese rostul important al marinei şi-şi construieşte flotă nouă şi puternică. Spania era în decadenţă şi marina lăsată în părăsire. Rezultatul: Spania perde cele mai frumoase colonii: Cuba şi insulele Filipine şi din mare putere care făcuse atâtea descoperiri pe care le-aşi auzit, devine putere de a 2-a mână, numai pentru că şi-a neglijat marina.

La 1904 izbucneşte războiul Ruso-Japonez. Cine şi-ar fi închisuit în Europa, că Rusia acest colos, o să fie bătută de Japonezi? Ei bine, minunea s'a întâmplat graţie marinei Japoneze care a învins flotele ruseşti la Port-Artur şi în marea Japoniei la Tsouschina, a asi-

gurat bazele de operaţie şi aprovizionarea trupelor Japoneze de uscat.

Cauzele învingerii flotei ruseşti sunt mai multe şi nu încep în cadrul acestei conferinţe.

Marina în războiul mondial.

În fine în războiul mondial care e mai recent în memoria D-vs., importanţa marinei este covârşitoare şi vastă căci este întinsă pe toate mările globului şi pe oceane.

Ce a făcut marina militară şi comercială în războiul mondial abia s-ar putea spune într'o carte, nu într'o conferinţă. Mă mărginesc să ating în treacă numai 2 puncte capitale.

1. Flota Engleză având stăpânirea mării şi ţinând în respect flota germană, armata Engleză a putut să treacă nesupărută în Franţa şi să-i dea ajutor având liniile de comunicaţie asigurate.

2. Dacă în războiul de sub-marine preconizat de amiralul german Von Tirpitz, în care Germania era superioară, aliaţii n-ar fi reuşit încă odată să domine mările Europei şi Oceanul Atlantic; armata americană nu ar fi putut trece în Europa sau ar fi fost distrusă în mijlocul Atlanticului. În consecinţă, ţinând seamă de defecţiunea rusească, cu pacea separată dela Brest-Litovsk, — victoria aliaţilor se datoreşte în mare parte marinei şi apoi armatei de uscat; — acesta este adevărul.

Rolul marinei române.

Acum e locul să spun în treacă ce a făcut războiul mondial şi modesta noastră marină cu mijloacele de care a dispus;

Iată rezultatele:

1. A făcut să se respecte neutralitatea Dunărei dela Orşova până la Sulina, dela începutul războiului mondial şi până la intrarea noastră în acţiune în 1916 August.

Numai datorită flotei de operaţiuni române inamicul nu a putut pătrunde cu nici un chip prin sectorul dela Dunăre în cetatea Turtucaia. A fost silit să aleagă alt drum

3. A închis Dunărea la Turtucaia şi a ţinut departe de frontul de luptă flota austro-ungară care era de 2 ori mai mare ca a noastră. Austro-ungarii aveau 9 monitoare pe Dunăre şi noi numai 4.

5. A protejat pe cât a putut, retragerea trupelor dela Turtucaia, hărjuind pe inamic în spate şi pe flanc.

6. A făcut faimoasa retragere dela Raşova sub focul a 8 baterii germane, — care au fost admonestate de mareşalul Mackensen, fapt publicat în memoriile nemţeşti.

7. A menţinut la Cerna-Voda flancul armatei noastre, care s'a retras cu mult mai târziu decât

flancul dela mare părăsit de flota rusă.

8. A evacuat Galații și tot parcul de vase comerciale încărcate cu diferite materiale și cereale în valoare de miliarde, ducându-le la Chilia și Odesa.

9. A menținut legătura cu Galații contrabătând bateriile dela Tulcea.

10. A salvat Galații de bolșevici prin bateriile marinei dela Tighina și cele două vedete de la Dunăre, la gura Siretului.

11. A contribuit eficace la asigurarea victoriei dela Mărășești prin apărarea flancului și spatelui armatei de uscat în sudul Basarabiei.

12. A curățit Dunărea de flota rusă bolșevică, asigurându-ne stăpânirea gurilor Dunărei, atât de dorită și azi de bolșevici.

Și în fine marinarii noștri au luptat cu armata pe uscat, ca infanteriști, ca artileriști și ca aviatori: la Cerna, pe Siret, pe Dunăre și la Mărășești.

Iar după război, ca o răsplătă a vitejiei și a jertfelor marinariilor noștri, flota noastră de Dunăre a fost sporită cu încă 3 monitoare luate de la dușmani. Ele poartă frumoasele nume ale provinciilor desrobite: *Ardeal, Bucovina și Basarabia*. Iată cum a luptat marina de război.

În mod egal Marina Comercială, serviciul N. F. R. și S. M. R. au adus servicii neprețuite în tot timpul operațiilor.

Si vis pacem, para bellum.

Când marina este atât de importantă, se naște dela sine întrebarea: Este ea necesară pentru noi? Această chestiune foarte importantă pentru apărarea noastră militară și economică va forma subiectul unei conferințe a parte.

Mă mulțumesc numai, pentru orientarea d-tră, să vă spun câteva cuvinte.

Fluviul cel mai important din Europa din punct de vedere militar și comercial este Dunărea. Noi suntem sigurul popor care stăpânim, pe ambele maluri, cea mai mare și mai frumoasă porțiune din acest fluviu, împreună cu gurile lui și cu o bună parte din malul Mării Negre, la care avem 4 porturi: Sulina, Constanța, Mangalia și Balciac.

Nu mai poate încăpea azi nici o îndoială — și este firesc — că: Dunărea, Delta Dunărei, și Dobrogea cu țărâmul mării, nu se pot apăra mai bine decât cu marina împreună cu armata de uscat.

După cum pentru apărarea țării, vânătorii de munte și artileria de munte sunt armele speciale ale armatei de uscat pentru războiul în munți; tot așa marina este arma specială pentru fluviu și mare.

Ființa neamului nostru se reazămă pe munții Carpați, pe Dunăre și Marea Neagră. Carpații sunt scheletul trupului neamului nostru, Dunărea și Marea sunt plămâni.

Când vom perde Carpații, perdem independența neamului, când vom perde Marea și Dunărea, vom fi înabușiți, vom peri mai încet dar sigur.

Voiți o dovadă? O aveți, o citiți în fiecare zi în jurnale: Toate popoarele din jurul nostru: Ruși, Polonezi, Cehi, Slovaci, Sârbi și Bulgari, toți vor eșiri la mare. Unii la Danzig în Marea Nordului, alții în Marea Neagră, în Marea Egee la Salonic sau în Adriatică.

Noi avem aceste eșiri la mare, chesliunea este să știm să le păstrăm.

Pentru acest scop să ne fim de proverbul străbunilor noștri Romani. Si vis pacem, para bellum. (Dacă vom păcea, să ne pregătim de război), deci să ne facem marină și să îngrijim de armată.

Funerariile tenorului Grozăvescu

Lugoj, 26 Februarie.

O manifestație de doliu, cum mai rar s'a pomenit în centrul muzical-cultural al Bănătuului, s'a desfășurat în ziua de 23 Februarie cu prilejul înmormântării marelui tenor Grozăvescu. O mulțime de aproximativ 10.000 oameni, aparținători tuturor straturilor sociale din Lugoj și localitățile învecinate, în frunte cu autoritățile civile și militare, cu delegatul ministerului de culte, cu parlamentarii bănățeni și cu delegațiunile corurilor vestite ale Bănătuului, au jinit să dea ultimul onor pământesc celui chemat să devină o glorie a neamului nostru românesc dar căruia o soartă nenorocită i-a pus capăt vieții în plina dezvoltare a talentelor sale strălucite de mare artist.

Mai rar s'a văzut așa jale și atât de recunoștință postumă adusă de un colț întreg de țară fiului său mare. În mulțimea imensă s'au remarcat corurile din Lugoj „Vidu” și „Lyra”, fanfara din Vrani, filarmonica din Caransebeș, fanfara muncitorilor din Reșița, corurile sâtești din Chisău, Herendești, Satu-mic, toate corporațiunile, reuniunile și asociațiunile locale, corpul ofițeresc, școlile, delegații operele din București și Cluj, o baterie din reg. 42 obuziere, muzica militară etc. etc.

După oficierea serviciului divin de către protoereul dr. Gh. Popovici cu mare asistență în fața bisericii ortodoxe, au rostit cuvântări: părintele Mihai Jigorea, prefectul R. Boldea, dep. dr. Caius Brediceanu, M. Sadoveanu, inspector în ministerul cultelor, dr. A. Imbroane, dr. Willer, ziaristii Bănciulescu și Vlădescu.

La mormânt a jinit d-l dr. Tiberiu Brediceanu în numele compozitorilor români următoarea impresionantă cuvântare:

Cuvântarea d-lui dr. T. Brediceanu.

Printre număroșii prieteni cari te însoțesc pe calea cea mai de pe urmă vin și eu spre a-ți aduce un ultim salut din partea Societății compozitorilor români.

O jale nespuse de mare a cuprins inimile tuturor membrilor

societății noastre cari te-au cinstit și iubit pentru rarele tale calități de om și artist. Moartea ta nu o regretă numai lumea muzicală din vest, care a pierdut în tine pe unul din cei mai sublimi interpreți de roluri mari de operă, ci o deplângem cu lacrimi ferbinți și noi, autorii de muzică români, pe cari ne-ai distins și încurajat luându-ne în programele concertelor tale și făcând adesea ca și cea mai modestă doină, trecută prin focul sacru al sufletului tău, să devină un adevărat cântec de artă.

Încunjurat de glorie și lauri pe scenele din Viena și Berlin tu nu ți-ai uitat de noi cei de acasă. Când mândri de succesele tale și aprecierile elogiouse ce ți-se făceau, îți scriam scrisori de felicitare, răspunsul tău era, că ești fericit că prin arta ta poți face cinste patriei tale în străinătate și că dorești din tot sufletul să te reîntorci curând printre noi.

Te-ai reîntors, — dar nu cum te așteptam noi. În loc ca inimile noastre să trăsalte de bucurie la auzul vocii tale minunate, ele sunt zdrobite de durere în fața morții atât de neașteptate și fatale.

Se zice că Dumnezeu pe cei dragi ai săi îi cheamă curând la sine. Viața ta a fost scurtă, dai luminosă. Ca un meteor în sferile cerești ai apărut și ai strălucit câteva clipe, vestind în lume gloria neamului românesc ca apoi să dispari pentru totdeauna.

În inimile noastre nemângăiate însă numele tău și amintirea ta scumpă vor trăi în etern.

După ce au mai vorbit d-nii dr. Teleguș („Doina”), locotenent Ioan Buna și Fr. Balogh (în numele operei din Cluj) sicriul a fost coborât în pământ. În momentul acesta muzica militară a întonat aria „La donna e mobile” din opera Rigoletto, aceeași arie care a fost cântată de Grozăvescu cu o zi înainte de moarte la opera din Viena. Aceeași arie au întonat-o apoi orchestrele de muzicanți din Lugoj iar fanfara din Vrani a executat doina favorită a celui plecat dintre noi. C.

Știri din străinătate.

Ravagiile gripei în Bulgaria. După știrile sosite din diferitele orașe ale Bulgariei se poate constata, că gripa a luat aci proporțiuni îngrozitoare. Săptămâna trecută s'au îmbolnăvit de gripă peste 130 mii oameni. Au fost înregistrate 2855 cazuri mortale. Cele mai multe cazuri s'au înregistrat la Vidin, Kustendil și Burgas.

Un câne care explodează. „Newyork Star” scrie despre un fapt neobicit în Arizona. Într'un laborator de chimie, unde s'a fabricat nitroglicerina, a pătruns înăuntru câinele laborantului. Pe podea se afla un vas cu nitroglicerina destinat pentru ruperea unei stânci. Câinele s'a apropiat de vas și conținutul i s'a părut dulce, a înghițit o bună cantitate, fără ca lucrătorii să observe. S'a constatat în urmă, că animalul a înghițit 2 livre de material explozibil. Tot laboratorul a fost alarmat. Ce se va întâmpla când nitroglicerina din pântecul câinelui va exploda? Într'acestea câinele a fugit din laborator și în drum s'a luat la ceartă cu un epure de casă. În timpul încălzirii nitroglicerina a explodat rupând câinele în bucăți. Ziarele americane asigură că această întâmplare este cu totul autentică.

Originea generalului creștin Feng. Știrile apărute în ziare după care generalul creștin al armatei chineze Feng ar fi din Slovacia, sunt confirmate de o corespondență din Koșice. Judecătorul dr. Fengya din acest oraș a declarat că generalul creștin e fratele său. D-rul Fengya explică lucrul în felul următor: Nu de mult răsfoid o revistă ilustrată, am observat fotografia generalului creștin Feng care joacă un rol important în luptele războiului civil din China. Privind fotografia mai mult timp mi-am dat seama că figura generalului îmi e foarte cunoscută. Am descoperit într'ansă trăsăturile fratelui meu dispărut acum câțiva ani. Am scris imediat redacției revistei la Berlin, cerându-i să-mi trimeată originalul fotografiei.

Redacția mi-a trimis fotografia și astfel mi-am putut recunoaște cu absolută siguranță fratele. El a studiat pe vremuri la gimnaziul din Prešov din Slovacia.

Avea o fire de aventurier. Din clasa 7 s'a retras din școală și a intrat în marină. Dar viața pe mare l-a desamăgit. S'a întors din nou acasă și a terminat studiile și serviciul militar în marina austro-ungară. A fost avansat în urmă ca ofițer. Când a fost concediat din armată, a emigrat în America și de atunci n-am mai știut nimic despre el.

700 oameni mușcați de câni turbați. În comuna Viatka din nordul Rusiei, mai multe sute de oameni au fost mușcați de câni turbați. În întreaga gubernia Viatka numărul celor mușcați de câni turbați s'a ridicat la 700. Jumătate din bolnavi sunt îngrijiiți în spitalul comunal din Viatka. Câteva companii de soldați au fost trimise pentru împușcarea cânilor.

Șezătoarea de Duminică

Sala festivă a liceului Șaguna a fost ticsită, Duminică trecută, de public românesc, intelectual, popor și tineret. Și toți au rămas deplin mulțumiți de ceea ce li s'a dat sufletului lor cu această ocazie.

Conferința d-lui prof. dr. Cănușanu, distinsul medic primar și director al spitalului, asupra „Apendicitei”, tractată cu o competență extraordinară și predată în mod clar și convingător, însoțită cu proiecțiuni interesante, a fost ascultată cu cea mai vie atențiune producând în toți o puternică impresiune.

Cântările corale — trei — ale elevelor Școlii normale de grădini de copii au seos la iveală puterea valoroasă instructivă a tinerei profesoare, a d-rei Lia Tim. Popovici. Au deșteptat o adevărată înălțare sufletească în public și o vie admirație. Tot așa cântarea-sole, a elevei, d-soara Ducariu. Declamațiile, — două — a septimanilor Jelebeanu și Ionescu deasemenea au fost reușite. Echipa muzicanților din Bat. al 3-lea Vână de Munte a contribuit și ea la încântarea tuturor celor cari s'au bucurat de această festivă ocazie.

A fost numai firească mulțumita emoționantă adusă colaboratorilor din partea d-lui protopop și director dr. I. Blaga la sfârșitul șezătorii.

FOILETONUL „GAZETEI TRANSILVANIEI”

De-acum zece ani

Amintiri din pribegie

de Valeriu Crișan, preot

— Urmare —

Anul 1917.

A trecut anul vechiu plin de atâtea suferințe, lăsând urme de cumplită durere în inimile atâtor oameni, cari au pe cineva mort în războiu, sau în nefericita catastrofă dela Ciurea. În aceasta noapte nime nu cred să fi ciocnit pahare, muzicile n'au cântat, cum se făcea în anii de veselie, ci pe străzile orașului aceeași monotonie se plimba cu pași greoi, fără de a anunța, sosisirea unui nou an plin de bucurii, sau năcazuri.

An nou! Oare ne aduci tu zile vesele pentru țara noastră românească, sau nouă zile de suferință, năcaz, amărăciune și întristare. Vino, te imploră milioane de oameni, vino și adă-ne tuturor o rază de mângăere din soarele tău blând, fă ca stelele cerului să ne zâmbească iarăși cu zâmbetul lor îngereș din zilele de pace, iar luna să-și

cearnă polenul peste soldații, cari dorm veghind în tranșee. Insuflă soldajilor noștri și a aliaților nădejdea sigură a izbândei pentru cauza comună a tuturor!

Din nou la locul catastrofei.

Dimineața, ziua de sf. Vasile și zi de Duminică, am mers în gară cu soția și copila mea, așteptând aici vre-un tren cu care a-și putea merge din nou la Ciurea. Abia după amiază am găsit un tren de marfă. M'am urcat pe coperișul unui vagon — trenul era de mușii — împreună cu alți domni din Iași, cari mergeau să-și caute tot pe ai lor între victimele dela Ciurea. În Ciurea am ajuns pe la 5 d. a. Din vagoane și acum scoteau trupuri carbonizate, pe cari nu le mai puteai recunoaște, căci erau numai o masă de carne pârliț. M'am dus din nou printre morți, dar n'am dat de

nici o urmă și așa am plecat oarecum ușurat, că Dumnezeu poate i-a ferit pe părinții mei de a cădea victime acestei teribile catastrofe de cale ferată. Dela Bărlad sosește un tren mixt cu câțiva pasageri, între ei însă nu sunt și părinții mei. În tren, soția unui maior, se bocește amar, știind că bărbatul ei venise cu acest tren curier spre Iași. Acum a fost în Ciurea, dar n'a dat de nici o urmă.

Victimele și cauza accidentului dela Ciurea.

A doua zi apar în ziare numele victimelor și ale răniților, a căror identitate s'a putut stabili din actele găsite asupra lor. Între cei morți, recunosc numele preotului Ioan Doican din Sebeșul de sus jud. Sibiu, care avea în timpul din urmă parohie în Bărlad. Dânsul s'a refugiat în România peste munți și ajungând în Râmnicu Vâlcea, soția lui a născut un copil, iar de aici împreună cu socrul său au venit la Bărlad. Bietul om a murit la Ciurea, împreună cu socrul său, cu care voia să vină dela Bărlad la Iași, pentru a se interesa de pașapoarte pentru Rusia. Unde le-a fost dat sârmanilor să moară și încă o moarte atât de năpraznică! Printre răniți recunosc, nu-

mele d-lui dr. Vasile Dan adv. din Sibiu și a domnișoarei Bănciu, refugiată din Râșinari împreună cu mamă-sa. Sunt în total aproape la 500 de morți, între cari și doi ofițeri superiori ruși și câțiva ofițeri francezi.

Cauza deraierii — scriu ziarele — ar fi fost, că la un vagon s'ar fi închis frâna automată Westinghouse, frâna cu abur, călcând vre-un pasager pe această frână și astfel, fiindcă trenul din gara Bărlad, spre Ciurea coboară pe o pantă foarte mare, locomotiva n'a avut putere a frâna îndeajuns și astfel trenul a pornit devală cu o iuțeală vertiginoasă. Se vorbea de altă parte, că ar fi fost la mijloc o mână criminală, care ar fi produs această teribilă catastrofă. Unii din cei cari au scăpat din această catastrofă îmi spun, că trenul a pornit devală cu o iuțeală, încât abia se mai zăreau stâlpii de telegraf de pe marginea liniei ferate și făcându-și cruce, mulțumesc lui Dumnezeu, că au scăpat dela o moarte sigură.

— Va urma. —

Cețiți și răspândiți

„Gazeta Transilvaniei”
cel mai vechi ziar românesc

Minunile arhitecturii

Studiu de prof. Valeriu Maximilian.

Catedrala S-tului Petru.

Planul crucei trebuie perfecționat cu toate formele posibile ale arhitecturii, iar cupola orientală trebuie ridicată la apogeu. Nu avem nevoie de belșugul aurului oriental, ci de dimensiunile colose cu cari arhitectura noastră romană s'a mândrit până în prezent. Acestea au fost principiile conducătoare ale arhitecturii italiene din sec. 15-lea.

Asfel la noua construcție planul patralateral al Hagiei Sofia se menține, dar e străbătut de brațele unei cruci puternice bizantine (cu extremitățile rotunde), care e încoronată cu 4 cupole între brațele ei. Inima crucei e umbrită de o cupolă grandioasă de 42 m. diametru deci cu 11 m. mai mare decât a Hagiei Sofia, sprijinită de 4 pilastri puternici.

Pe locul grandioasei catedrale era odinioară o biserică veche cu planul patralateral străbătut de 5 nave.

În sec. 14, dar mai ales în sec. 15 apare curentul renașterii, curentul de renaștere, de reînviere a spiritului artistic al anticității și astfel se pornește pe toate terenele artei o pasiune în imitarea formelor superbe ale anticității greco-romane și orientale.

Expresia cea mai fidelă și mai superbă a acestui curent e concentrată în catedrala San Pietro, la a cărei ridicare timp de 120 de ani (1506-1626) și-au oțelit forțele artistice arhitecți, sculptori, pictori și decoratori cu renume, între cari unii cu renume mondial.

Asfel Bramante Urbinato (pictor, sculptor și arhitect) e primul care dă planul grandioasei clădiri. Lui îi urmează Raffaello, care la 1514 conduce clădirea începută, ridicându-i primul etaj. La 1547 îi ia locul Michelangelo care deși în vârstă înaintată pe atunci (72 ani), care deși era deja istovit de activitatea titanică desfășurată în pictură și în sculptură, mai are încă puteri ca să urce schelele clădirii și să ridice grandioasa cupolă, la recordul construcțiilor cupolice, la 132,5 m. de înălțime. Tot el cioplește cu mâna tremurândă de bătrânețe și de pietate splendidul grup vast „Pieta”, care e cea mai frumoasă perlă a catedralei. Tot el clădește în interior cripta Papei Iuliu II. (pe timpul căruia s'a început clădirea catedralei) și tot sub influința lui se acoperă pereții cu motivele decorative ale stilului baroc de mai târziu, niște lucrări cari te pre-dispun la visare.

În sfârșit Bernini (sculptor și arhitect în sec. 17-lea) ridică și termină grandiosul tabernacul de bronz (30 m. înalt) de sub cupolă, sprijinit pe coloane sucite și aurite, cari sunt o adevărată apariție în Renașterea italiană. Tot Bernini construiește porticul eliptic din fața catedralei, cu care avea să se termine însăși această clădire, care în urma încoronării ei cu nenumăratele și sveltele coloane ale porticului, avea să câștige în măreție nespuse de mult.

Catedrala San Pietro în ansamblul ei e un reasumat al gloriei artistice păgâne, ridicate până la apogeu, e apoteoza spiritului artistic oriental și greco-roman.

Cele 8 coloane uriașe ale fațadei, cari susțin arhitrava și frontispiciul triunghiular, ne reamintesc de gloria Parthenonului de pe Acropolis, cele 12 statui de apostoli cu Mântuitorul la mijloc, cari încoronază atica (etajul superior) fațadei, ne reamintesc de arcurile romane de triumf cu statuetele împărașilor în cinstea cărora se

ridicau ele, iar treptele și cupolele ne evocă vremuri din gloria veche a artei orientale.

Spiritului entuziasmat al Renașterii i-a succedat pe o lungime de 212 m. și pe o lățime de 138 m. să ridice un masiv colos, care să concentreze în sine și să stabilizească o armonie uimitoare între elementele splendidei arhitecturii antice din cele mai vechi timpuri. Acest spirit a provocat peste hotarele înguste ale pământului italian rezonanțe puternice, astfel că floricele curentului arhitectonic renașterii în scurt timp încep să suradă până și în nordul Europei, în Anglia în Germania și în Rusia chiar.

Dar stilul romanic și renașterii cu arcurile lui rotunde și cu cupolele lui grandioase întâmpină în nord un adversar serios, care nu se poate împăca cu formele arhitectonice ale sudului.

Deja în secolul al 11-12-lea apare în nordul Franței și în sud-vestul Germaniei un nou tip arhitectonic zămislit din elementele indigene și cele romanice. E vorba de stilul gotic, ale cărui arcuri și turnuri ascuțite sunt în contrast cu liniile rotunde și cu formele cupolice dela sud.

În timp ce loviturile de ciocane de pe malurile Tiburului amușiră, în nord pe malul Rinului, la o înălțime de 156 m. ciocanele și daltele erau în plină activitate, silindu-se ca să termine cea mai superbă dantelă de piatră a stilului gotic-flamboyant, adică Domul din Köln (Colonia).

— Va urma —

No. 4/1927.

Publicațiune

Se publică spre cunoștința generală că Luni în 7 Martie anul 1927 ora 10 a. m., se va ține în b'roul ocolului silvic al Municipiului Brașov din Satulung No. 1004 o licitație publică cu oferte închise, sigilate pentru darea în arendă pe anul 1927 a pășunelor de munte și pădure, a lazurilor de fâneață de sub poalele munților Dosul lui Piele și Paltul și a pășunilor din plantațiile bătrâne de brad mai jos notate, proprietățile Municipiului Brașov, și anume:

I. Muntele Cailor, teritoriul Satulung, 289,14 Ha. pășune de munte și 191,63 Ha. pășune de pădure. Prețul de strigare Lei 100,000 garanția 10,000.

II. Muntele Zenoaga Bratocei, teritoriul Satulung 159,46 Ha. pășune de munte și 577,72 Ha. pășune de pădure. Prețul de strigare 65,000 Lei, garanția 6500 Lei.

III. Muntele Roșca teritoriul Comunei Satulung 81,36 Ha. pășune de munte și 10 277 Ha. pășune de pădure. Prețul de strigare 65,000 Lei, garanția 6500 Lei.

IV. Muntele Piciorul Caprei teritoriul Satulung 194,81 Ha. pășune de munte și 469,67 Ha. pășune de pădure. Prețul de strigare 40,000 Lei, garanția 4000 Lei.

V. Muntele Ciucașul și Colții, teritoriul Satulung 135,27 Ha. pășune de munte și 1040,24 Ha. pășune de pădure. Prețul de strigare Lei 30,000 garanția 3000.

VI. Pășune de pădure din Muntele Dosul lui Piele și Paltul și lazurile de fâneață de sub poalele acestora, teritoriul Cernatu 653,66 Ha. pășune de pădure și 51,75 Ha. lazurile, total prețul de strigare 65,000 Lei garanția 6500 Lei.

VII. Pășunea de pădure din

Mica publicitate

Se caută de către S. A. din Brașov, firmă mondială, un funcționar tânăr, absolvent al școlii superioare de comerț, posedând limba română și germană. Anagajare imediată. Oferte sub ziar la Nr. 410. 146/3-6

Asigurarea românească

Se aduce la cunoștință, că Reprezentanța Generală Regională pentru județele Brașov, Făgăraș, Trei-Scaune și Ciuc a fost încredințată Casei de Credit a Agricultorilor din județul Brașov, Târgul Inului No. 28. 155 2-2

De vânzare din cauze familiale, o librărie întemeiată de 34 ani, tipografie și legătorie de cărți. Depozit de tipărituri și o bibliotecă de înmormurată cărți. Două case de locuit: una constă din șase camere, în care se află și tipografia împreună cu legătoria de cărți, separat o magazie; a doua casă constă din două odăi, cameră, antreu și curtea ce i aparține. Amănunte mai detaliate la Ștefan Turózy, Tg. Săcuesc. 167 1-3

Expres Birou Dactilografic Traduce acte din toate limbile, vize, pașapoarte țări Europene. Tranșează afaceri București. Prețuri moderate. Strada Sfântu Ioan 16 Brașov. 163 1-1

Muntele Chiruşca și Piatra Lotelului teritoriul Zizin, total 593,40 Ha. prețul de strigare 30,000 Lei garanția 3000 Lei.

VIII. Pășunea de pădure din Muntele Sioot, teritoriul Zizin, total 268,93 Ha. prețul de strigare 16,000 garanția 1600 Lei.

IX. Plantațiile din Cișag teritoriul Satulung

Seria I Parcela 1-10 total 240,63 Ha

Seria I Parcela 21-24 total 129,45 Ha

Seria I Parcela 28-29 total 29,09 Ha.

Total 399,17 Ha.

Prețul de strigare 50,000 garanția 5000 Lei.

X. Plantațiile din David Mar-ton teritoriul Cernatu.

Seria I Parcela 1-4 total 114,86 Ha

Seria I Parcela 6-7 total 38,08 Ha

Total 152,94 Ha.

Prețul de strigare 15,000 garanția 1500 Lei.

XI. Plantațiile din Valea Stănei și Valea Prundului teritoriul Zizin. Seria I Parcela 1-6 total 328,09 Ha. prețul de strigare 2500 Lei garanția 2500 Lei.

În baza dispozițiilor Art. 72-83 din legea contabilității publice, ofertele să fie prevăzute cu timbru de 1 Leu 50 b. ajutor și scris clar în litere și cifre suma oferită. Totodată trebuie să declare oferentul că cunoaște condițiile de contract și de licitație și se supune lor necondiționat. Ofertele împreună cu garanțiile trebuie să fie depuse la ziua și ora suscitată la comisiunea de licitație. Ofertele sosite cu întârziere nu se vor lua în considerație. Condițiile detaliate se pot vedea în biroul susnumit sau la Oficiul Silvic Orășeneș.

Brașov, la 29 Ianuarie 1927.

Ocolul Silvic Șanțul vechiu Zizin al Municipiului Brașov. 161 1-1

Dama sașă caută post ca menajeră la un domn singur. Adresa la ziar. 151 1 2

Noul magazin de făină din Bănat

vânzare în mic și mare

ROSENBAUM

Brașov Târgul Boller 4.

Schimb făină pentru grâu. 83 11-34

Domnilor!!!

Înainte de a Vă aproviziona cu articoli necesari, cercetați

SECȚIA NOUĂ DE MODĂ

pentru Domni.

Mărfuri solide — prețuri scăzute.

D. BERBECAR

Str. Principele Carol No. 9.

152 2-3

România Prefectura Județului Brașov. Serviciul Administrativ.

No. 2099/1927.

CONCURS

Devenind vacant postul de notar comunal în comuna Barcan, plasa Săcele, din județul nostru, prin prezenta publicăm concurs conform Art. 78 din regulamentul pentru aplicarea statutului funcționarilor publici.

Retribuțiile sunt cele prevăzute în normele de salarizare.

Cererile însoțite de actele prescise în art. 7 al regulamentului suscit vor fi înaintate acestei Prefecturi, până la 31 Martie 1927.

Prefect:
dr. Lățicu.

165 1-1

CINEMA APOLLO

1-2-3-4 Martie

Prințesa Rivierei

opere în film în 6 acte.

În rolul principal: Ellen Kürthy, Julius Mészáros, Hans Junkermann.

IN CURÂND

Manevrele de Toamnă

cu TONEANU și PIZONE

COCOȘUL NEGRU

Tânase cu „Intr'un ceas bun” și

VIVAT

TEATRUL REDUTA

Joi 3 Martie 1927, ora 9 precis

Compania de comedii vaudevili

JEAN MARINESCU-SION

Cu concursul distinsei Primadone STELA ANDREESCU, al D-nei JENY MINOVICI al cunoscutului Tenor STANESCU CERNA, MARTINESCU-JOIL etc., se va reprezenta:

SOMNAMBULUL

Comedie cu cântece în 3 acte de LABICHE. Tradusă de D-I GH. POPESCU.

Prețurile: Loja 400 lei; Rez. 100 lei; Stal I. 60 lei; Stal II. 44 lei; inclusiv taxele. Programul cu subiectul piesei, la controlori.

Publicațiune

Comitetul Desp. Central jud. „Astra” Brașov publică licitație cu oferte închise pentru închirierea bufetului și garderobei din foierul Teatrului Național (Apollo) din Brașov.

Inchirierea se face pe timp de un an de zile.

Ofertele, împreună cu garanția de 5% dela suma oferită ca chirie pe un an, se vor prezenta până cel mai târziu 5 Martie 1927 la ora 5 p. m. în biroul Eforiei școlare (Liceul „A. Ș. guna).

Comitetul își rezervă dreptul de a aproba ori care dintre ofertele intrate, fără considerare la suma oferită, eventual a nu aproba nici una din ele.

Brașov, în 23 Febr. 1927.
Comitetul Desp. Central
142 2 2 jud. „Astra” Brașov.

România. Corpul portărilor Tribunalului Brașov

No. 839 exes.
1927

Publicațiune de licitație

Subsemnatul portărel prin această publică că la baza de județului No. G. 2902-1926 a județului de ocol Zărnești în favorul reclamantului Elena C. Balu repr. prin avocatul Teodor Ghilescu din Zărnești pentru încasarea creanței de 1000 Lei și acc. se fixează termen de licitație pe ziua de 17 Martie 1927, orele 3 p. m. la fața locului în comuna Zărnești, unde se vor vinde prin licitație publică judiciară bijuteriile și un motor la valoare de 7000 lei. În caz de nevoie și sub preț de estimare.

Brașov, la 19 Februarie 1927.
D. A. Popescu
Portărel.

162 1-1

Publicațiune

Se aduce la cunoștința generală că la Batalionul 2 Vânători de Munte Brașov, cazarma „Regele Ferdinand” se va ține în ziua de 17 Martie 1927 licitație publică pentru furnizarea a 800,000 Kgr. lemne de foc. Licitația se va ține în conformitate cu art. 72-83 din legea contabilității publice.

Ofertele se primesc închise pe adresa Batalionului 2 Vânători de Munte Brașov.

Cețul de sarcini și orice alte informațiuni se pot lua dela Batalionul 2 Vânători de Munte serv. aprovizionării, în fiecare zi între orele 8-11 dim.

Comandantul Bat. 2 Vânători de Munte:
(ss) Colonel Strat.

168 1-1

Românii de peste hotare

Conferința d-lui Profesor Giuglea.

Dacă conferințele cu cari d-nii profesori Universitari dela Cluj se obosesc să ne întrețină, au în general un caracter destul de interesant pentru sufletul nostru ca oameni și români, faptul însă că la unele conferințe sala este plină de public, iar la altele poți număra ascultătorii, denotă că nu pe toți interesează unele din aceste conferințe.

Exemplu: la conferința „Liga Națiunilor și naționalismul” ținută de d-na M. Catargi sala nu mai avea locuri libere, pe când la conferința d-lui Giuglea: „Românii de peste hotare” ținută în aceeași săptămână erau prea puține locuri ocupate de auditorii.

Această atitudine, care dovedește — pe lângă altele — o vădită lipsă de interes pentru chestiuni, cari sunt în legătură cu viața poporului nostru, nu ne onorează.

Subiectul d-lui profesor Giuglea trebuie să ne stimuleze la popularizarea ideii de revendicare a neamului nostru.

Ne interesează ca și pe voi viața și soarta românilor de peste Nistru, a celor din Banatul Sârbesc, a celor de peste Dunăre etc. etc., — a spus d-l Conferențiar.

Ne-a vorbit numai de cei studiați la fața locului de d-sa:

Românii din Serbia veche cuprinși între Timoc și Morava.

Acest ținut e un fel de Bucovina ca întindere, adică cam 300.000 locuitori (4 județe).

Numărul considerabil de Români aflați în această regiune este de altfel confirmat de istoricul Romanski (bulgar), care pe baza studiului ce-a făcut, a arătat că se ridică până la 200.000—250.000.

Frații noștri din acest ținut n'au o conștiință cultă de neam, ci una de ordin etnic, adică știu că se deosebesc de vecini.

„Da, suntem sârbi, dar așa e limba noastră românească”.

Pot fi aduși la o viață culturală? S-ar putea ușor începându-se a scrie cu alfabet slav cum am început și noi.

Sârbiu caută să le înădușe conștiința lor prin propagandă.

Au portul Țunii, adică cei dela munte bănățesc, iar cei dinspre Dunăre — oltenesc.

Bărbații dela munte sunt îmbrăcați în negru, iar cei dinspre Dunăre în alb.

Au o tradiție specifică sau nu? In legătură cu origina noastră spun: Traian a făcut podul. Au amintiri și din vremea de când au stăpânit Turcii și Bulgarii.

Din cele de mai sus arătate, cari nu desvăluie de cât o crudă realitate, care este datoria noastră ca români? — încheie eruditul conferențiar. R.

Locale

M. Sa Regina însoțită de Principele Wilhelm, fratele Soveranului, a sosit eri dim. cu trenul regal la Brașov, de unde cu un automobil a plecat spre Bran. Seara principele Wilhelm a părăsit Brașovul plecând spre frontieră iar M. Sa Regina spre București.

A. S. R. Principele Nicolae a fost din nou Vineri și Sâmbătă oaspele Brașovului, fiind invitat de societatea locală să sească de Ski. A. S. R. a fost primit la gară de d-nul general Olteanu, comandantul corp. 5 armată, de d-l lt.-col. Popovici, comandantul Pieții, d-l Dr. Comaniciu prefectul poliției, d-nul șef al Siguranței și de d-l Dr. Kloss președintele societății de Ski cu o parte din membrii soc. A. S. R. a făcut cu societatea o excursiune pe muntele Postovar și a luat parte seara în Poiană la masa dată de societate în onoarea A. S. Regale.

Pentru „Monumentul Infanteriei”. Sâmbătă, 5 Martie 1927, la ora 9 seara, va avea loc un mare bal cu campionat de dans în sălile Cercului militar Brașov, organizat în folosul „Monumentului Infanteriei”. Se vor decerna premii și medalii pentru Tango, Foxtrott, Valse-Boston, Calabrea, Ardeleana și Resteu. Orchestra militară și Jass-Band va distra publicul. Biletele se pot obține dela comitetul organizator la Cercul militar în fiecare zi între orele 4 și 5 p. m.

S'au furat Duminecă în 27 l. c., între orele 1/2 și 7 din hala de intrare a otelului din Poiană „Hohenheim” una păreche schiuri, fabricat Laupheimer marca Zugspitz, lung me 210 cm. frasin deschis cu legătură Torleil-Harg împreună cu o păreche bete. Amănunte cari duc la descoperire a se a dresa, primind o remunerație de lei 1000, administrației „Kron s'ädter Zeitung”. 164 1—1

Camera de comerț și industrie din Brașov a primit prin consulatul republicii polone din Galați un tablou cu firme polone de diferite branșe, cari caută plasarea produselor pe piața românească. Celor interesați Camera le pune cu plăcere la dispoziție tabloul acestor firme.

Accident de autotaxi. Eri dim. un autobus No. 188 a lovit un car de fân, a cărui prăjină a intrat în autobus răzind mai multe persoane. Cazul se anchetează. Se spune că șoferul a fost în stare de ebrietate.

Sinucidere. Eri d. a. pe la ora 5 1/2 s'a sinucis, trăgându-și un glonț de revolver în cap, o femeie în dosul fostei case de amanet, lângă podul care duce spre „Warte”. Cadavrul a fost dus la morgă, fără ca să se poată constata până azi dimineață identitatea sinucigașei, negăsindu-se nici un act asupra ei.

Conferințele Astrei medicale la Brașov

D-l prof. univ. IULIU MOLDOVAN va ține Duminecă în 6 Martie, la ora 6 seara o Conferință despre

Problema democrației

în sala liceului „Andrei Șaguna”. Intrarea liberă.

A apărut:

Volumul I din cartea „Douăzeci de luni în Rusia și Siberia” format mare în 307 pagini de Voicu Nițescu în editura tipografiei A. Mureșianu, Branisce & Comp.

Autorul a închinat volumul foștilor voluntari.

Se poate comanda la autor Brașov, Piața Libertății 23 („Gazeta Transilvaniei”). Prețul lei 200.

Restituirea sumelor depuse la Cassele postale de păstrare.

In una din ședințele Camerei, d-l dr. Voicu Nițescu din partidul național-jărănesc, a adresat — precum se știe — o întrebare d-lui ministru de comunicații, cu privire la sumele ce locuitorii din Ardeal și Banat le au depuse la Casele postale de păstrare. Astăzi aceste sume se găsec la Viena și în acest scop d-l dr. Voicu Nițescu a solicitat ministrului să facă demersurile necesare pentru înapoierea sumelor împreună cu procentele legale.

Intervenția d-lui dr. Voicu Nițescu nu a rămas fără urmări, de oarece d-l P. Papacostea directorul general al P. T. T și deputat, studiind problema și cerând informațiile necesare, a dat următorul comunicat pentru cci interesați în această chestiune:

„Se aduce la cunoștința generală că Direcțiunea Generală a Poștelor, Telegrafelor și Telefonelor, a luat măsuri pentru terminarea formalităților relative la plata sumelor convenite locuitorilor aflați pe teritoriul României și depuse la Cassele postale de păstrare (de economie) din Budapesta și Viena, pe libele, în conturi de cec postal, depuneri la cont de numerar, etc.

In acest scop, toți supușii români, cari au de revendicat orice sume de bani dela menționatele Casse de păstrare, sunt invitați ca până la data de 1 Aprilie 1927, să depună la oficiul postal cel mai apropiat, libelul de păstrare, libelul de rentă sau ultimul extras (situație) a contului de cec postal, iar în schimb oficiul îi va elibera o adeverință de primire.

De asemenea, toți acei care au depus deja libelul de păstrare, libelul de rentă, sau ultimul extras de cec postal, vor mai depune și actele ce se cer pentru complectarea formalităților, tot până la data de 1 Aprilie 1927 însă numai la oficiul unde le-au depus și care le-a eliberat în schimb adeverințe de primire”.

Reese de aci în mod limpede că cei cari au libele să le depună la oficiul postal cel mai apropiat în schimbul unei adeverințe de primire, iar cei cari le-au depus deja să-și procure suplimentul de acte necesare.

După ce direcțiunea generală a P. T. T. va fi în posesiunea actelor celor interesați, va face demersurile necesare la Viena pentru reîntrirea în posesiunea banilor ce urmează a fi distribuiți celor în drept.

Pregătirile militare ale Ungariei.

Ministrul ungar al honvezilor, contele Csaky, a supus parlamentului un șir de legi, cari au de scop crearea în Ungaria a unei forțe militare „corespunzătoare cerințelor moderne”.

In armată vor fi admiși 40 colonel de diferite arme, câteva sute de ofițeri superiori și un mare număr de subofițeri, cari se găsec până acum în serviciul vâmlor, în jandarmerie, poliție ș. a.

Se vor înființa trei grade noi de subofițeri; organizarea armatei va fi acomodată după modelul vechii armate germane. Absolvenții academiei „Ludovicum” vor fi angajați în armată în gradul de sublocotenenți.

La Népliget lângă Budapesta se înființează o fabrică pentru repararea armelor Mannlicher vechi sau deteriorate.

Abonamente la ziar se pot face pe timp mai îndelungat sau lunar.

Manifestația organizației de llov a P. N. T.

Declarații e d-lui I. Mihalache.

București, 28 Februarie. — In urma retragerii din P. N. T. a d-lui dr. Lupu, care a fost șeful organizației partidului național-jărănesc din Capitală, d-nii vice-presidenți V. Toncescu și P. Ioanițescu au ținut eri o întrunire cu comitetele organizațiilor din diferitele sectoare.

După cuvântările rostite de d-nii I. Mihalache, I. Ștefănescu, D. Georocanu, D. Algiu, Cărgan, inginer Gheorghiu, T. Niculescu, Avramescu, Popa, Petrescu, Stoienescu, V. Toncescu, Aslan, Marinescu, Ioanițescu și alții s'a constatat deplina solidaritate a organizației, care prin eșirea d-lui dr. Lupu din P. N. T., n'a suferit nici o defecțiune.

Din cele spuse de d-l I. Mihalache reținem următoarele constatări:

Plecarea d-lui dr. Lupu — a spus d-l I. Mihalache — n'a schimbat nimic în organizația partidului. D-rul Lupu era bănuț că va trece la liberali încă de acum un an și jumătate. Bănuțala a început din ziua când în parlament partidul, luând apărarea d-lui Virgil Madgearu a

văzut că dr. Lupu cocheta cu d-l Vintilă Brătianu și d-l Duca și când în urmă i-s'a reposedat d-lui dr. Lupu, d-sa a răspuns că a remarcat că orientarea sa nu se mai potrivea cu orientarea partidului. Este de toți cunoscut că d-l dr. Lupu avea tendința către partidul liberal. De altfel, după însăși declarațiile făcute la banchet și în parlament de d-l dr. Lupu, reese că nu fuziunea a fost cauza plecării d-sale, nici deosebiri de program și de idei nu l'au separat de noi, ci numai tendințele și slăbiciunea sa sufletească, care l'au împins la dărâmare a ceea ce a clădit cu noi împreună. Sfârșitul d-lui dr. Lupu este cunoscut: el va fi membru al partidului liberal.

De încheiere d-l I. Mihalache constată că toate elementele valoroase au rămas strâns unite în jurul steagului partidului Național-jărănesc.

Dumineca viitoare va avea loc o mare întrunire în culoarea de Albastru, după care vor urma întruniri în celelalte sectoare ale Capitalei.

Informații

Dela camera de comerț din Sibiu. Neputând cădea de acord membrii români și sași ai noii Camere de comerț și industrie din Sibiu, asupra distribuirii locurilor în consiliul de administrație, membrii români și cei minoritari au prezentat liste separate de candidare. Cu toate că minoritarii au întârziat cu o zi prezentarea listei, ea a fost acceptată de călăra președintele tribunalului. In urma protestului prezentat de membrii români Uniunii Camerelor de comerț, la intervenția acesteia, președintele tribunalului a revenit asupra primei hotărâri, anulând lista minoritară, ca fiind prezentată după expirarea termenului legal. Rămânând astfel o singură listă de candidați, cea românească, ea a fost proclamată aleasă la adunarea ținută alaltăeri, Duminecă.

Exces vânătoresc. Ni se comunică următoarele: Duminecă, 27 l. c., o căruță cu trei români se găsea pe la ora 9 1/2 dim. în drum spre Ghimbav. Cam la jumătatea drumului între Brașov și Ghimbav venea înapoia căruței un autotaxi (Nrul 87) încărcat cu vânători sași. Deodată călătorii din căruță s'au trezit cu o detunătură de pușcă, a cărei glonț trecuse cam cu 30 cm. peste capetele lor. Intorcându-se cei din căruță să vadă de unde s'a dat pușcătura, au observat că autotaxi se oprise, iar un vânător, care se dăduse jos din taxi, se pregătea să tragă din nou. Vizitiul oprind căruța, vânătorul s'a apropiat încărcând din nou pușca sa și, înjurând pe cei din căruță, a lovit cu pușca sa pe unul din ei peste braț pe motiv că n-ar fi făcut loc, ca să treacă autobusul. Adevărul este însă, că loc de trecere era îndeajuns.

Cazul a fost denunțat poliției și siguranței, care a început ancheta și sperăm că voinicosului vânător după oameni i se va da lecția binemeritată.

Ministerul instrucțiunii, prin ordinul Nr. 26387—1927 a amânat examenul de definitiv al membrilor corpului didactic primar și al grădinișlor de copii pe ziua de 14 Martie a. c. ora 8 dimineața, iar examenul de înaintare pe ziua de 1 Aprilie a. c.

Complot bolșevic în Ungaria. Poliția a descoperit un complot bolșevic organizat în capitala și alte orașe mai mari ale Ungariei.

Șeful mișcării Bela Szanto, fost comisar al războiului în timpul dictaturei sovietice, a fost arestat împreună cu vre-o 50 de alte persoane. Arestaii au declarat că aveau însărcinări dela Moscova să distribue fonduri de propagandă și să înființeze o tipografie bolșevică lângă Budapesta.

Demontarea vasului „Impăratul Traian”. Cargobotul „Durostor” a plecat eri dimineață la locul naufragiului vaporului „Impăratul Traian”. O parte din echipajul vasului „Impăratul Traian” procedează la scoaterea mobilierului și a lucrurilor ușor demontabile.

In sbor peste Atlantic. Aviatorul italian Depinedo care a plecat cu un hidroavion peste oceanul atlantic a aterizat la Rio de Janeiro în Brazilia, unde i s'a făcut o entuziastă primire.

Dr. Arthur Springer, medic dentist și de boli de gură, sosit din o călătorie de studii din streinătate, își reîncepe praxa medicală Luni 28 Februarie în Strada Porții No. 66 (Brașov).

Pregătește, după sistemul american, coroane de porțelan absolut asemănătoare dinților naturali. 156 2—2

Pentru numeroasele dovezi de asstnță mângâitoare și de daruri pioase în flori din prilejul decedării neuitatului nostru soț, a scumpului și bunului nostru tată lu și frate

RADU VĂLEANU

locotenent-colonel i. r.

esprimăm tuturor amicilor și cunoscuților cea mai profundă mulțumită, îndeosebi corpului ofițeresc al garnizoanei Brașov, d-lor ofițeri din batalionul 2 și 3 Vânători de Munte grupul I din Brașov, din centrul de instrucție al corpului V. de M. din Zărnești, Direcțiunii și d-lor funcționari ai Fab i ei de hârtie din Zărnești S. A., vechilor și credincioșlor camarazi de arme și defunctului precum și pentru mângâietoarele cuvinte de rămas bur, rostite din partea preoțească și militară 166 1—1 Jalnica Familie.